

Programma van Toetsing en Afsluiting

Vmbo TL

3vmbo, klas 9

2017-2018

4vmbo, klas 10

2018-2019

Adriaan Roland Holtschool
Loudelsweg 38
1861 TG Bergen NH

Voorwoord

Beste leerling,

Voor je ligt het programma van toetsing en afsluiting (PTA) voor de jaren 2017 tot en met 2019. Er staat voor de negende en tiende klas precies in wat je te wachten staat en hoe zwaar alle onderdelen meetellen voor het schoolexamencijfer. De onderdelen kunnen bestaan uit toetsen en /of opdrachten, zoals bijvoorbeeld een boekverslag of een practicum.

In klas negen en tien organiseren we schoolexamenweken (=SE-week). Voor de negende klas vervallen dan alleen de vaklessen, het hoofdonderwijs gaat door met uitzondering van de 3^e SE week. Dan is er ook geen hoofdonderwijs. Voor de tiende klas geldt dat er tijdens alle SE weken geen hoofdonderwijs is.

Achter in dit PTA vind je het examenreglement voor het schoolexamen en het centraal eindexamen. Zorg ervoor dat je op de hoogte bent van je rechten en plichten.

Belangrijke *plichten* zijn bijvoorbeeld: aanwezigheid, op tijd inleveren van opdrachten. Belangrijke *rechten* zijn bijvoorbeeld: recht op herkansen van één SE-onderdeel per herkansingsperiode (let op: niet alle vakken staan voor alle toetsen herkansingen toe en er zijn twee herkansingsperiodes in klas negen). Ook heb je het recht je te beklagen bij de kleine examencommissie, als je vindt dat daar aanleiding toe is. Kijk voor details bij artikel 2.5 van het examenreglement.

Wij hopen dat dit programma je voldoende houvast zal geven de komende schooljaren. Met vragen kun je natuurlijk altijd bij je mentor Roos of Percy terecht.

Veel succes!!!

Eva Wollaars, teamleider klas 9 en 10
Rosemarie Buss, examencoördinator

Inhoudsopgave

Nederlands.....	4
Engels.....	7
Frans	9
Duits.....	11
Nask 1	14
Nask 2	16
Wiskunde	17
Rekentoets.....	18
Biologie	19
Aardrijkskunde	21
Maatschappijleer 1.....	23
Economie	25
Kunstvak 1.....	28
Kunstvak 2 handenarbeid en tekenen	29
Kunstvak 2 drama.....	30
Lichamelijke opvoeding.....	31
LOB Loopbaanleren	32
Eindexamenreglement	34
Commissie van Beroep der Examens, reglement.....	41

Programma van toetsing en afsluiting

Vmbo tl

Voor het vak:

Nederlands

Klas	SE-periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar
9	SE 1	Verhaalanalyse zoals door de docent wordt opgegeven.	2 jeugdliteratuur boeken zelfstandig lezen en de bijbehorende verwerking-opdrachten maken.	Jeugdliteratuurlijst en schriftelijke opdracht van docent	schriftelijk		0%	nee
9	SE 2	Alle paragrafen lezen uit Nieuw Nederlands.	Verschillende teksten kunnen lezen en begrijpen en hierover meerkeuzevragen en openvragen kunnen beantwoorden.	Methode toetsen Nieuw Nederlands	Schriftelijk tekst(en) met vragen	50 min.	10%	ja
9	SE 3	Alle paragrafen lezen uit Nieuw Nederlands.	Verschillende teksten kunnen lezen en begrijpen en hierover meerkeuzevragen en openvragen kunnen beantwoorden.	Methode toetsen Nieuw Nederlands	Schriftelijk tekst(en) met vragen	100 min.	10%	ja

Voor het vak:		Nederlands, vervolg						
10	SE 1	Juiste conventies zakelijke brief/artikel kennen. Kennen: spellingregels, regels, interpunctie en formuleringsregels.	Goede Nederlandse zakelijke brief of zakelijke e-mail of artikel kunnen schrijven met de juiste conventies, spelling, formulering en interpuncties toegepast.	Nieuw Nederlands en examenbundel	Schriftelijk	60 min.	20%	ja
10	SE 2		Drie eindexamentekst(en) kunnen maken met vragen	Examenbundel	Schriftelijk	60 min.	20%	ja
10	SE 3		Eindexamensamenvatting	Examenbundel	schriftelijk	50 min.	10%	ja
10	SE 3		Aan kunnen tonen dat ik 4 literaire werken heb gelezen en begrepen	4 literaire werken: - 2 in de periodelessen behandeld: 1 middeleeuws werk, 1 poëziebundel met minimaal 15 gedichten - 2 door de leerling gekozen literaire werken (door de docent goedgekeurd)	Schriftelijk (boekverslagen en periodeschriften) Mondeling (voorafgaande het mondeling heeft de leerling het schriftelijk deel ingeleverd en beoordeeld gekregen.	mondeling: 10 minuten	20%	nee

					Samen met het mondeling vormt dat 1 cijfer)			
10	SE 3		Tekst en uitleg kunnen volgen, begrijpen en vragen daarbij horend kunnen beantwoorden.	Cito - toets	Kijk -en luistertoets	60 min.	10%	nee

Programma van toetsing en afsluiting

Vmbo tl

Voor het vak:

Engels

Klas	SE-periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar
9	SE 1		Een Engels gesprek kunnen begrijpen. Deze gesprekken worden afgespeeld en hierover vul je meerkeuze vragen in.	Citoluister-toets	luistertoets	60 min.	0%	nee
9	SE 2		Engelse teksten kunnen lezen en begrijpen en hier meerkeuze vragen over beantwoorden.	'Stepping stones' leestoetsen	leestoets	60 min.	10%	nee
9	SE 3	De grammatica en vocabulaire van alle behandelde hoofdstukken uit de methode 'Stepping Stones' leerjaar 9.		'Stepping Stones'	methodetoets	60 min.	20%	ja
10	SE 1		Een Engels boek zelfstandig lezen en hierover vragen beantwoorden in toetsvorm.	Een 'Blackbird' boek. Uitgekozen door de docent	boektoets		5%	nee

Voor het vak:		Engels, vervolg						
10	SE 1	Alle behandelde grammatica van de afgelopen jaren. (Dit wordt in het begin van het jaar herhaald)	Engelse teksten kunnen lezen en begrijpen en hier meerkeuze vragen over beantwoorden.	-Grammaticaboekje -Examenbundel	Grammatica +leestoets	90 min.	10%+5%	ja
10	SE 2		Een Engels gesprek kunnen begrijpen. Deze gesprekken worden afgespeeld en hierover vul je meerkeuze vragen in.	Cito kijk en luistertoets	Kijk en luistertoets	60 min.	15%	nee
10			Een Engels boek zelfstandig lezen en hierover vragen beantwoorden in toetsvorm (tijdens les).	Een 'Blackbird' boek. Uitgekozen door de docent	boektoets		5%	nee
10	SE3	Alle conventies voor een Engelse brief	Een Engelse brief kunnen schrijven met de juiste conventies, indeling en zinsopbouw.	-examenbundel	Brief schrijven	50 min.	10%	nee
10			Een gesprek in het Engels kunnen voeren over jezelf, je familie, vervolgopleiding, hobby's etc.		mondelingen	15 min.	20%	nee

Programma van toetsing en afsluiting

Vmbo tl

Voor het vak:

Frans

Klas	SE-periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar
9	SE 1	vocabulaire	Ned-Frans en Frans-Ned leren en kunnen schrijven	Methode	schriftelijk	25 min.	0%	nee
9	SE 2	grammaire	De behandelde grammaticale onderwerpen toepassen in een zin	Methode en eigen materiaal	schriftelijk	60 min.	10%	nee
9	SE 3	Leesvaardigheid	Multiple choise vragen beantwoorden in Franse (examen) teksten	Examenbundel, methode en eigen materiaal	Schriftelijk	75 min.	10%	nee
	SE 3	vocabulaire	Toets over meerdere blz	Methode	schriftelijk	25 min..	0%	nee
10	SE 1	vocabulaire	Toets over meerdere blz	Voca boek	schriftelijk	25 min.	5%	nee

10	SE 2	Leesvaardigheid	Multiple choice vragen beantwoorden in Franse examen teksten	Teksten uit examenbundel vmbo	schriftelijk	120 min.	10 %	nee
Voor het vak:		Frans, vervolg						
10	SE 2	Luistervaardigheid	Multiple choice vragen beantwoorden in Franse luister (examen) teksten	Landelijke cito toetsen	schriftelijk	60 min.	15%	nee
10	SE3	Leesvaardigheid 2	Multiple choice vragen beantwoorden in Franse (examen) teksten	Examenbundel	schriftelijk	120 min.	20%	nee
10	SE 3	Grammaire	De behandelde grammaticale onderwerpen toepassen in een zin bij het afsluitend proefwerk	Eigen methode: behandelde grammatica	schriftelijk	50 min.	10%	nee
10		Vocabulaire, heel jaar	Examenvoca F-N	Examenbundel	schriftelijk		5%	nee
10		Spreekvaardigheid	Mondeling/spreekbeurt in het Frans naar aanleiding van een aantal onderwerpen	Vocaboek	mondeling	30 min.	15%	Nee

Programma van toetsing en afsluiting

Voor het vak:

Duits

Klas	SE-periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar
9	SE 1	Grammatica 1	De grammatica van alle behandelde hoofdstukken uit de methode 'Trabitour' (leerjaar 9)	methode	methodetoets	60 min.	5%	nee
9	nov	Boek-toets 1					0%	nee
9	SE 2	Luistervaardigheid 1	Een Duits gesprek kunnen begrijpen. Deze gesprekken worden afgespeeld en hierover vul je meerkeuze vragen in.	Eigen materiaal Cito luistertoets	luistertoets	60 min.	5%	Nee
9	febr	Boek-toets 2					0%	nee
9	april	mondeling					0%	nee
9	SE3	Leesvaardigheid 1	Beantwoorden van (open en gesloten) vragen uit examenteksten.	Teksten uit vmbo-examenbundel	leestoets	100 min.	5%	Nee

		Duits, vervolg						
9	jaar	Vocabulaire	Vocabulaire klas 9		schriftelijk		5%	nee
10	SE 1	Grammatica 2 (Alle grammatica van de afgelopen jaren. Dit wordt in het begin van het jaar herhaald)	Duitse teksten kunnen lezen en begrijpen en hier meerkeuze vragen over beantwoorden.	-Grammaticaboekje -Examenbundel	Grammatica +leestoets	60 min.	10%	nee
10	SE 1	Leesvaardigheid 2	Beantwoorden van (open en gesloten) vragen uit examenteksten.	Teksten uit vmbo-examenbundel	leestoets	100 min.	10%	nee
10	nov	Boek-toets 3					0%	nee
10	SE 2	Schrijfvaardigheid Conventies voor informele brief	Een Duitse brief kunnen schrijven met de juiste conventies, indeling en zinsopbouw.	-examenbundel	Brief schrijven	90 min.	15%	nee
10	SE 2	Luistervaardigheid 2	Multiple choice vragen beantwoorden in Duitse luister (examen) teksten	Cito kijk- en luistertoets	luistertoets	60 min.	15%	nee
10	febr	Boek-toets 4					0%	nee

		Duits, vervolg						
10	SE 3	Spreekvaardigheid	Mondeling/sprekbeurt in het Duits over een aantal onderwerpen	methode	mondeling	20 min.	15%	nee
10	SE 3	Leesvaardigheid 4	Examenbundel vmbo		schriftelijk	100 min.	10%	nee
10	jaar	Vocabulaire	Vocabulaire klas 10		schriftelijk		5%	nee

Programma van toetsing en afsluiting

Vmbo tl

Voor het vak:

Nask-1

Klas	SE-periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar
9	SE 1	H1: stoffen en materialen H2: licht	Beschrijving geven over stoffen Lichtbundels tekenen Rekenen met Lensformule en vergroting	Nu voor straks NaSk 1 KGT Boek 3	Schriftelijk	60 min.	0%	ja
9	SE 2	H3 krachten H6: beweging	Beschrijving geven over krachten en beweging Rekenen met verschillende formules	Nu voor straks NaSk 1 KGT Boek 3	Schriftelijk	75 min.	10%	ja
9	SE 3	H5: elektrische schakelingen H7: het weer	Electrische schakeling maken en tekenen Rekenen met de wet van Ohm Beschrijving geven over het weer, druk en temperatuur	Nu voor straks NaSk 1 KGT Boek 3	Schriftelijk	90 min.	20%	ja

Voor het vak:		Nask-1, vervolg						
10	SE 1	H9: elektriciteit H11: bouw materie <u>Herhaling:</u> H5: Elektrische schakel. <u>Extra:</u> Elektrische componenten: NTC, LDR, Transistor, condensator, LED	Electriscie schakeling maken en tekenen Rekenen met de wet van Ohm Formulerekenen met energie Beschrijving geven over de bouw van atomen	Nu voor straks NaSk 1 KGT Boek 3 Boek 4 Oefenmateriaal van de docent (zie <i>extra</i>)	Schriftelijk	100 min.	20 %	ja
10	SE 2	H12: veiligheid in het verkeer H13: constructies <u>Herhaling:</u> H6: beweging	Constructies van krachten als vectoren maken Rekenen met formules van snelheid, versnelling, kracht en energie	Nu voor straks NaSk 1 KGT Boek 3 Boek 4	Schriftelijk	100 min.	20%	ja
10	SE 3	H 10: geluid <u>Herhaling:</u> § 4.6: energie § 6.7: zwaarte-energie H9: elektriciteit H13: constructies	Rekenen met formules van frequenties en geluidsniveau. Werken en rekenen met oscilloscoop Herhaling van Mechanica en Elektriciteit	Nu voor straks NaSk 1 KGT Boek 3 Boek 4	schriftelijk	100 min.	20%	ja
10	Prac	Practicum	Practicum tijdens de lessen en in te leveren verslag		Practicum + Schriftelijk	-	10%	nee

Programma van toetsing en afsluiting

Vmbo tl

Voor het vak:

Nask-2

Klas	SE-periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar
9	SE 1	Hoofdstuk 1 + 2		Nu voor straks NaSk2 GT	Schriftelijk	60 min.	0%	ja
9	SE 2	Hoofdstuk 2 + 3		Nu voor straks NaSk2 GT	Schriftelijk	75 min.	10%	Ja
9	SE 3	Hoofdstuk 3 + 4		Nu voor straks NaSk2 GT	Schriftelijk	90 min.	20%	Ja
10	SE 1	Hoofdstuk 5 + 6		Nu voor straks NaSk2 GT	Schriftelijk	100 min.	20%	Ja
10	SE 2	Hoofdstuk 7 + 8		Nu voor straks NaSk2 GT	Schriftelijk	100 min.	20%	Ja
10	SE 3	Hoofdstuk 1 - 9	Herhaling alle hoofdstukken	Nu voor straks NaSk2 GT	Schriftelijk	100 min.	20%	ja

10	SE 3	Praktische opdracht	Vanuit praktisch probleem een experiment opzetten en verslag schrijven		Schriftelijk + praktisch		10%	Nee
----	------	---------------------	--	--	--------------------------	--	-----	-----

Programma van toetsing en afsluiting

Vmbo tl

Voor het vak:

Wiskunde

Klas	SE-periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar
9	Zie ho-rooster	Telproblemen en Statistiek	Telproblemen en Statistiek	Hoofdonderwijs periode 1	Schrift en schriftelijke toets	Toets 100 min.	5% (2)	nee
9	SE 1	h1 procenten h2 kaart en doorsnede h3 lineaire verbanden	h1 procenten h2 kaart en doorsnede h3 lineaire verbanden	G&R 3-vmbo-kgt deel 1	schriftelijk	60 min.	0% (2)	nee
9	SE 2	h5 Goniometrie 1 h6 Verschillende verbanden h7 Oppervlakte, inhoud	h5 Goniometrie 1 h6 Verschillende verbanden h7 Oppervlakte, inhoud	G&R 3-vmbo-kgt deel 1 en 2	schriftelijk	90 min.	10% (4)	ja
9	SE 3	h8 Rekenen	h8 Rekenen	G&R 3-vmbo-kgt deel 2	schriftelijk	100 min.	15% (6)	ja

		h9 Goniometrie 2 h10 Grafieken en vergn.	h9 Goniometrie 2 h10 Grafieken en vergn.					
Voor het vak:		Wiskunde, vervolg						
9	so's	Stof uit G&R, wordt per keer opgegeven	Stof uit G&R, wordt per keer opgegeven	G&R 3-vmbo-kgt deel 1 en 2	schriftelijk	max 50 min.	0% (1 / keer)	nee
9	proefwerken	Stof uit G&R, wordt per keer opgegeven	Stof uit G&R, wordt per keer opgegeven	G&R 3-vmbo-kgt deel 1 en 2	schriftelijk	max 50 min.	0% (2 / keer)	nee
10	SE 1	H 1 Verbanden 1 H 2 Hoeken/afstanden H3 Verbanden 2	H 1 Verbanden 1 H 2 Hoeken/afstanden H3 Verbanden 2	G&R 4-vmbo-kgt deel 1 en 2	schriftelijk	100 min.	25%	ja
10	SE 2	H4 Statistiek H5 Rekenen H6 Meetkunde	H4 Statistiek H5 Rekenen H6 Meetkunde	G&R 4-vmbo-kgt deel 1 en 2	schriftelijk	100 min.	25%	ja
10	SE 3	H7 Verbanden H8 Meetkunde 2	H7 Verbanden H8 Meetkunde 2	G&R 4-vmbo-kgt deel 1 en 2	schriftelijk	100 min.	20%	nee

Klas 9 De so's en proefwerken in klas 9 tellen niet mee voor het SE. Wel voor de overgang.
De weegfactoren in klas 9 tussen haakjes zijn de factoren voor de overgang van klas 9 naar klas 10.

PTA vmbo-tl 2017-2019 Rekentoets

Alle leerlingen moeten de Rekentoets als verplicht onderdeel van het eindexamen afleggen in het voor-examenjaar. De afname zal plaatsvinden in de periode van 9 januari t/m 22 januari en 30 mei t/m 11 juni. Als de leerling de toets voldoende heeft afgesloten is de leerling klaar met rekenen. Als de leerling een onvoldoende heeft behaald zijn er in het examenjaar 2018/2019 2 herkansingen op nader te bepalen data. Om te kunnen slagen moet de toets minimal 1x gemaakt zijn.

Programma van toetsing en afsluiting							Vmbo tl		
Voor het vak:		Biologie							
Klas	SE-periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar	
9	SE 1	Hoofdstuk 1: Organismen uit vier rijken	Microscopisch preparaat maken.	Nectar VMBO 3 GT Hoofdstuk 1 en 2	Theorietoets tijdens SE en	60 min.	0 %	Nee	
		Hoofdstuk 2: Bewegen			Practicumtoets microscopie tijdens SE	50 min.	5 %	Nee	
9	SE 2	Hoofdstuk 4: Waarnemen en Reageren	Onderzoek doen naar het gedrag van dieren. Verslag leggen van een onderzoek. <u>Praktische opdracht:</u> Gedrag van dieren - Hertenkamp Bergen	Nectar VMBO 3 GT Hoofdstuk 4 en 5	Theorietoets tijdens SE	90 min.	10 %	Ja	
		Hoofdstuk 5: Gedrag			Onderzoeksverslag <u>Inleverdatum:</u> laatste week juni		5 %	Nee	

9	SE 3	Hoofdstuk 3: Organismen leven samen Hoofdstuk 6: Mens en Milieu		Nectar VMBO 3 GT Hoofdstuk 3 en 6	Theorietoets tijdens SE	90 min.	20 %	Ja
Voor het vak:		Biologie, vervolg						
10	SE 1	Hoofdstuk 7: Ademen en eten Hoofdstuk 8: Bloed		Nectar VMBO 4 GT Hoofdstuk 7 en 8	Theorietoets tijdens SE	120 min.	20 %	Ja
10	SE 2	Hoofdstuk 9: Afweer en Bescherming Hoofdstuk 10: Voortplanting		Nectar VMBO 4 GT Hoofdstuk 9 en 10	Theorietoets tijdens SE	120 min.	20 %	Ja
10	SE 3	Hoofdstuk 11: Erfelijkheid Hoofdstuk 12: Evolutie		VMBO T 4 GT Hoofdstuk 11 en 12	Theorietoets tijdens SE	120 min.	20 %	Ja

Programma van toetsing en afsluiting

Vmbo tl

Voor het vak:

Aardrijkskunde

Klas	SE-periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar
9	1 ^e trimester Periode	Geologie	De leerling kan de processen die aan de basis liggen van de geologie beschrijven en verklaren.	Docent Schrift	Schriftelijk 95% Schrift 5%	90 min.	5%	Ja*
9	2 ^e trimester Periode	Grenzen en identiteit	De leerling kan verschillende identiteiten met elkaar vergelijken. De leerling kan grenzen benoemen en hierin wisselen tussen verschillende schaalniveaus.	Docent Schrift Methode	Schriftelijk 95% Schrift 5%	90 min.	10%	Ja*
9	3 ^e trimester Vakles	Bronnen van energie	De leerling kan een beeld geven van energieproductie en energieverbruik in Nederland. De leerling kan de ontwikkelingen op het gebied van duurzame energie omschrijven en verklaren.	Methode	Schriftelijk 100%	90 Min.	10%	Ja*
			*Een van de drie SE's is herkansbaar					

Voor het vak:

Aardrijkskunde, vervolg

10	SE1	Water	<p>De leerling kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in Nederland beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven.</p> <p>De leerling kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in het Midden Oosten en China beschrijven en verklaren, en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken.</p>	Docent Methode	Schriftelijk 100%	90 min.	20%	Ja
10	SE 2	Bevolking en ruimte	<p>De leerling kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en Duitsland beschrijven en verklaren, en de situatie in Nederland en Duitsland vergelijken. De leerling kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in China beschrijven en verklaren.</p>	Docent Methode	Schriftelijk 100%	90 min.	20%	Ja
10	SE 3	Water, bevolking en klimaat	<p>De leerling kan het waterbeheer van Nederland en China omschrijven en verklaren in samenhang met de bevolkingsontwikkeling en veranderingen in het klimaat.</p>	Docent Methode	Schriftelijk 100%	90 min.	20%	nee
10	SE 4 per	Weer en Klimaat	<p>De leerling kan weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en Spanje beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken.</p>	Docent Methode	Schriftelijk 95%	90 min.	15%	ja

			De leerling kan weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid in de V.S. beschrijven en verklaren.		Schrift 5%			
--	--	--	---	--	---------------	--	--	--

Programma van toetsing en afsluiting

Vmbo tl

Voor het vak:

Maatschappijleer

Klas	SE-periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar
9	1e trimester	Wat leer je bij maatschappijleer?	Feiten, meningen en vooroordelen onderscheiden. Weten wat een maatschappelijk probleem is.	Methode + docent	schriftelijk		5%	Nee
		Jongeren	Weten wat socialisatie inhoudt en groepsvorming. Weten wat een subcultuurcultuur inhoudt.		schriftelijk		5%	Nee
9	2e trimester	Politiek	Weten wat politiek is. Onderscheid maken tussen politieke stromingen. Weten wat een democratie is en wat een dictatuur is. Weten hoe onze parlementaire democratie in elkaar steekt.	Methode + docent	schriftelijk en mondeling		10%	Nee
9	3e trimester	Multiculturele samenleving	Weten wat een multiculturele samenleving inhoudt. Weten wat integratie inhoudt.	Methode + docent	schriftelijk	10 min	10%	Nee

			Maatschappelijke problemen van integratie kennen.					
Voor het vak:		Maatschappijleer, vervolg						
9	3e trimester	Media	Weten wat de invloed is van media. Weten hoe je kunt onderzoeken of iets waar is in de media.	Methode + docent	schriftelijk		10%	Nee
9	3	Stage	Twee weken beroepsvoorbereidende stage	Eigen ervaringen	beoordeling	2 weken	15%	Nee
9	3	Stage	Stageverslag maken	Eigen ervaringen	schriftelijk	2 weken	10%	Nee
9	3	Stage en presenteren	Presentatie houden over de stage ervaringen	Eigen ervaringen	mondeling	10 min	5 %	Nee
9	3	Periodestof klas 9	Verslag van de periode maken	docent	schriftelijk	1 week	10 %	Nee
10	1	Periode klas 10	Verslag van de periode maken	Docent en bezoek rechtbank	schriftelijk	2 weken	20 %	Nee

Programma van toetsing en afsluiting

Vmbo tl

Voor het vak:

Economie

Klas	SE-periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar
9	SE 1	Ik moet de theorie en de begrippen van hoofdstuk 1 ('Hoe groot is jouw welvaart') en 2 ('Wat voor consument ben jij?') kennen.	Ik moet berekeningen kunnen maken met periodeveranderingen, kommagetallen, procenten, rentepercentages en kredietkosten	Pincode 3 VMBO-GT Hoofdstuk 1 en 2 Exameneenheid ECK4A	Schriftelijk	60 min.	0%	nee
9	SE 2	Ik moet de theorie en de begrippen van hoofdstuk 3 en 4 kennen. ('De bank en jouw geld' en 'Ben je verzekerd?')	Ik moet berekeningen kunnen maken met een verhoudingstabel, wisselkoersen, verzekeringskosten, schadevergoedingen.	Pincode 3 VMBO-GT Hoofdstuk 3 en 4 Exameneenheid ECK4B	Schriftelijk	100 min.	10%	Ja
9	SE 3	Ik moet de theorie en de begrippen van hoofdstuk 5, 6 en 7 kennen. ('Werkt dat zo?' en 'Productie en markt' en 'De overheid voor ons allemaal')	Ik moet berekeningen kunnen maken met de volgende gegevens: arbeidsproductiviteit, lonen, afzet, omzet, btw, afschrijving, cirkel- en	Pincode 3 VMBO-GT Hoofdstuk 5, 6 en 7 Exameneenheden: ECK5A , en ECK5B	Schriftelijk	100 min.	20%	Ja

			staafdiagrammen en grote getallen.					
Voor het vak:		Economie, vervolg						
10	SE 1	Ik moet de theorie en begrippen van Hoofdstuk 1, 2 en 3 (‘Verdien je genoeg?’ , ‘Geld moet rollen’ en ‘We gaan voor winst’)	Ik moet berekeningen kunnen maken met de volgende gegevens: CPI, (prijs)verhoudingen, wisselkoersen, reserveren, rente, verzekeringskosten, tabellen.	Pincode 4 VMBO-GT Hoofdstuk 1,2,3 Exameneenheden: ECK 4A en 4B	Schriftelijk	120 min.	20%	Ja
10	SE 2	Ik moet de theorie en begrippen van Hoofdstuk 4, 5 en 6 kennen. (‘Aan het werk!’ , ‘Kan de overheid dat regelen?’ en ‘De overheid en ons inkomen’)	Ik moet berekeningen kunnen maken met de volgende gegevens: omzet, afzet, resultaat, afschrijvingen, arbeidsproductiviteit, werkloosheid.	Pincode 4 VMBO-GT Hoofdstuk 4, 5,6 Exameneenheden ECK 5A en 5B	Schriftelijk	120 min.	20%	Ja
10	Februari/ Maart 2019	Ik moet kennis opdoen over de economische kant van het thema Natuur en Milieu.	Ik moet een verslag maken en daar een presentatie over houden. Dit verslag wordt onderdeel van mijn Portfolio.	Zelf gezochte bronnen Exameneenheden ECK 1, ECK 2, ECK3, ECK8, ECKV1, ECKV2 en ECKV3 en ECK8	Verslag en presentatie van 10 minuten		10%	Nee

Voor het vak:		Economie, vervolg						
10	SE 3	Ik moet de theorie en begrippen van Hoofdstuk 7 en 8 kennen. (‘Nederland handelsland’ en ‘Welvaart wereldwijd’)	Ik moet berekeningen kunnen maken met de volgende gegevens: bbp, loonheffing, import/exportquota, percentages, welvaartsvergelijkingen	Pincode 4 VMBO-GT Hoofdstuk 7 en 8 Exameneenheden ECK6, ECK7	Schriftelijk	120 min.	20%	Ja

Programma van toetsing en afsluiting

Vmbo tl

Voor het vak:

Kunstvak 1

Klas	SE- periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkans- baar
9	1	culturele activiteit : museumbezoek	verslag doen van het museumbezoek	kijkwijz er	schriftelijk / presentatie	+/- 3 uur incl. bezoek	nb	nee
9	1	culturele activiteit : theaterbezoek	verslag doen van het theaterbezoek		schriftelijk / presentatie	+/- 3 uur incl. bezoek	nb	nee
9	2	culturele activiteit: architectuurbezoek	verslag doen van het architectuurbezoek	kijkwijz er	schriftelijk	+/- 3 uur incl. bezoek	nb	nee
9	3	culturele activiteit: kunstenaar interviewen en atelier bekijken	het interview	video	schriftelijk	+/- 3 uur incl. bezoek	nb	nee

Om toegang te krijgen tot het examenjaar dient het vak Kunstvak 1 met een voldoende afgesloten te worden.

Programma van toetsing en afsluiting

Vmbo tl

Voor het vak:

Kunstvak 2 handenarbeid en tekenen

Klas	SE-periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar
9	SE1	kunstgeschiedenis	Kunstbegrip toets	docent, periodelessen	schriftelijk	50 min.	5%	ja
9	2		Beeldend praktische opdracht	docent	opdracht	In khp tijd	25%	nee
10	1	kunstgeschiedenis		docent / periodeschrift	SO tijdens periode en schrift	In periode	15%	ja
10	2	Bezoek expositie beeldende vorming	Beschouwing schrijven	Expositie	Schriftelijk		10%	Nee
10	2		Beeldend praktische opdracht	docent	opdracht	In khp tijd	30%	nee
10	SE 3	Kennis begrippen beeldend	De opgegeven begrippen	begrippenlijst	schriftelijk	60 min.	15%	ja

Programma van toetsing en afsluiting

Vmbo tl

Voor het vak:

Kunstvak 2 drama

Klas	SE-periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar
9	SE1	kunstgeschiedenis	Kunstbegrip toets	docent, periodelessen	schriftelijk	50 min.	5%	ja
9	3		Praktische opdracht eindfilm (toneel)	In khp / docent	opdracht eindfilm	In khp tijd	20%	nee
10	1	kunstgeschiedenis		docent / periodeschrift	SO tijdens periode en schrift	In periode	20%	ja
10	2	Bezoek toneelvoorstelling	Beschouwing schrijven	Toneelvoorstelling	schriftelijk		5%	Nee
10	2/3	Toneelstuk opvoeren	Acteren	Khp les, docent	opvoering	120 min.	40%	nee
10	SE 3	Kennis theatrale begrippen	De opgegeven begrippen	Begrippenlijst	Schriftelijk	60 min.	10%	ja

Programma van toetsing en afsluiting					Vmbo tl	
Voor het vak:		Lichamelijke Opvoeding				
Klas	SE-periode	Wat moet ik kunnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar
9	1ste SE sept/okt.	Inzet: gedrag, samenwerking, aanwezigheid en gymkleding Atletiek: keuze uit volgende onderdelen. Zelfstandig oef, en afsluiten: Speerwerpen, discuswerpen, hordelopen, sprint of duurloop.	Praktijk	60 min	20%	Nee
9	1ste SE okt.	Inzet: gedrag, samenwerking, aanwezigheid en gymkleding Atletiek: Coopertest.	Praktijk	60 min	20%	Nee
9	2de SE feb.	Inzet: gedrag, samenwerking, aanwezigheid en gymkleding Domein turnen: keuze uit volgende onderdelen. Zelfstandig oefenen, afsluiten en proces verloop vastleggen: salto achterover, salto voorover, overslag, handstand enz.	Praktijk	60 min	20%	Nee
10	1ste SE nov.	Inzet: gedrag, samenwerking, aanwezigheid en gymkleding Domein atletiek: 20min loop	Praktijk	60 min	20%	Nee
10	2 ^{de} SE okt/feb	Buitenschoolse activiteiten. Beoordeling inzet: gedrag, samenwerking, gymkleding en 80% aanwezigheidsplicht.				

10	3de SE feb.	Inzet: Gedrag, samenwerking, aanwezigheid en gymkleding Met 4 á 5 leerlingen een toernooi organiseren en uitvoeren.		Praktijk	60 min	20%	Nee	
Programma van toetsing en afsluiting						Vmbo tl		
Voor het vak:		LOB Loopbaanleren						
Klas	SE-periode	Wat moet ik kennen	Wat moet ik kunnen	Bronnen	Wijze van toetsing	Tijdsduur	Gewicht	Herkansbaar
9		Stage 9 ^e klas	Beroepsgerichte snuffelstage of winkelstage.		Verslag en presentatie		nb	
9		Studie-Experience 9 ^e klas	Studiebeurs over opleidingen MBO.		Formulier met keuzes voor beroepsopleidingen		nb	
10	1,2	Het onderwerp van je sectorwerkstuk heeft te maken met jouw sector. Het onderwerp moet dus binnen jouw sector passen. Het resultaat moet naar behoren zijn van	Maken van een werkstuk met een onderwerp dat binnen jouw sector past.	Zelfonderzoek en voldoende afsluiten van periode Kleine Prins	schriftelijk / presentatie	Minimaal 20 uur	geheel dient naar behoren afgerond te worden om toegang	nee

		zelfonderzoek alsmede periode. De inhoud wordt beoordeeld alsmede inzet en diepgang onderzoek.					te krijgen naar het CE	
Voor het vak:		LOB Loopbaanleren, vervolg						
10		Periode LOB	Presentatie over opleiding en beroep voor de klas en portfolio.		Presentatie en mapje met opdrachten.		nb	
10		Leerlingbezoekdagen	Meeloopdag eventuele opleiding.		Ingevuld formulier bezoekdagen.		nb	

Eindexamenreglement

1.1. HET SCHOOLEXAMEN

De school stelt zelf de opgaven en opdrachten voor het schoolexamen vast en de leraar-examinator beoordeelt het werk van zijn leerlingen naar eigen inzicht.

Toetsvormen.

We onderscheiden bij het school examen drie toetsvormen;

- toetsen met open en/ of gesloten vragen
- praktische opdrachten
- sectorwerkstuk

Praktische opdrachten

De praktische opdracht is een opdracht die bedoeld is om vaardigheden te beoordelen.

Daarbij valt te denken aan;

- practica
- onderzoeksopdrachten
- tekenopdrachten
- literatuurstudie
- opdrachten waarbij informatie- en communicatietechnologie (ICT) functioneel gebruikt wordt
- omgaan met informatie ten behoeve van meningsvorming
- ontwerp opdrachten

De kandidaten worden per vak geïnformeerd over de beoordelingscriteria die worden gehanteerd. De beoordeling wordt uitgedrukt in een cijfer afgerond op één decimaal. De kandidaat is op de hoogte van de uiterste inleverdatum.

Voor sommige opdrachten geldt.

De kandidaten zullen een aantal opdrachten/ activiteiten moeten uitvoeren. Te denken valt aan museumbezoek, bezoek toneelvoorstelling, koorzang en uitvoering,. De beoordelingseis is dat de kandidaat de activiteit/ opdracht naar behoren heeft gedaan. Dat laatste moet vaak blijken uit een kort verslag of notitie.

Indien de kandidaat de uiterste inleverdatum overschrijdt, dan heeft dat invloed op de beoordeling:
het behaalde cijfer zal lager zijn dan het cijfer voor een vergelijkbaar werkstuk dat wel op tijd is ingeleverd.
Overschrijding minder dan een week: aftrek van 1 punt (bijv. een 7,5 wordt een 6,5);
Overschrijding meer dan een week en minder dan twee weken: aftrek van 2 punten (bijv. een 7 wordt een 5);
Bij een overschrijding meer dan twee weken wordt de praktische opdracht beoordeeld met het cijfer 1.

Beoordeling en weging

Hoeveel een toets of opdracht meetelt of weegt staat in percentages uitgedrukt in de één na laatste kolom van het PTA (programma van toetsing en afsluiting).

Het eindcijfer voor het schoolexamen van een vak wordt bepaald door weging van cijfers voor de praktische opdrachten en voor de toetsen. Deze weging is per vak bepaald.

De toetsen met open en gesloten vragen worden zoveel mogelijk in schoolexamenperiodes afgenomen. Elk schooljaar wordt een aantal van deze periodes vastgesteld.

Norm overgang van klas negen naar klas tien

De cijfers van het PTA uit klas negen en de cijfers van toetsen en opdrachten buiten het PTA tellen ook mee voor de overgang van klas negen naar klas tien.

1.2 HET CENTRAAL EINDEXAMEN

De opgaven van dit deel van het centraal eindexamen worden vastgesteld door de Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven, het CEVO, in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. De beoordeling van het werk dat de kandidaten maken in het kader van het centraal examen geschiedt op basis van voor ons gehele land gelijke normen. Het centraal examen wordt afgenomen in de tweede helft van de maand mei.

2 HET EXAMENREGLEMENT

2.1 ALGEMEEN

- 2.1.1 Het eindexamen is geregeld in het Eindexamenbesluit 1989 VWO, HAVO, MAVO en VBO en de daarop volgende wijzigingen. In het Eindexamenbesluit is regelmatig sprake van de *directeur* van de school. Onze *rector* functioneert inzake het Examenbesluit en inzake dit Examenreglement als de directeur van de school tenzij in dit reglement anders is gesteld.
- 2.1.2 Het eindexamen bestaat uit het Centraal Eindexamen (CE) en het Schoolexamen (SE).
- 2.1.3 Het eindexamen wordt afgenomen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag door de examencommissie.
- 2.1.4 De examencommissie bestaat uit:
  - a. de rector, Mark Soree, als voorzitter.
  - b. secretaris eindexamen, Rosemarie Buss
  - c. de examinatoren (de leraren die aan de examenkandidaten les geven in hun examenvakken.)
- 2.1.5 Het bevoegd gezag stelt jaarlijks vóór 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast, een pta. In het programma wordt in elk geval aangegeven hoe toetsing plaatsvindt, welke onderdelen in welke jaren bij de vakken getoetst worden, de wijze waarop het schoolexamen is ingericht, alsmede de regels die aangeven op welke wijze de cijfers voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komen.
- 2.1.6 De kandidaat kan alleen tot het CE worden toegelaten indien aan alle eisen gesteld bij de vakken binnen het SE voldaan is.
- 2.1.7 De schriftelijke onderdelen van het schoolexamen en het centraal examen worden op school bewaard tot zes maanden na het eindexamen.

2.2 DE TOTSTANDKOMING VAN DE CIJFERS

2.2.1 Voor alle vakken met een SE en CE geldt dat zowel het cijfer voor het SE als dat voor het CE wordt uitgedrukt in een cijfer uit de schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met één decimaal.

Het eindcijfer voor een vak is een geheel getal uit de schaal van 1 tot en met 10. Het eindcijfer wordt bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer van het schoolexamen en het cijfer van het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien het getal gevormd wordt door de cijfers achter de komma minder dan 50 is, naar beneden afgerond en indien het getal 50 of meer is, naar boven afgerond.

Bij de vakken ckv en lo uit het gemeenschappelijk deel met alleen een SE wordt de beoordeling niet in een cijfer uitgedrukt, maar met voldoende of goed. Haalt een kandidaat een onvoldoende voor (een van) deze vakken, dan wordt hij niet tot het centraal eindexamen toegelaten.

2.3 DE BEPALING VAN DE EXAMENUITSLAG

2.3.1 De rector en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van de artikelen 48, 49 en 51 van het Eindexamenbesluit en het volgende;

Een kandidaat is geslaagd als

- a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
- b. hij voor de kernvak Nederlands minimaal een vijf als eindcijfer heeft behaald.
- c. hij, voor vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld:
  - 1 - voor alle vakken een eindcijfer 6 of meer heeft behaald,
  - 2 - voor één vak een eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken een eindcijfer 6 of meer (1x5),
  - 3 - voor één vak een eindcijfer 4 heeft behaald en voor de overige vakken een eindcijfer 6 of meer (1x4), waarvan ten minste één 7 of meer behaald heeft;
  - 4 - voor twee vakken een eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken een eindcijfer 6 of meer (2x5), waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald.
- d. hij, een voldoende heeft behaald voor de rekentoets.

Daarnaast moet er voldaan worden aan de voorwaardede vakken dat ckv en lo, de maatschappelijke stage en het sectorwerkstuk zijn beoordeeld als 'voldoende' of 'goed'.

2.4 MEDEDELING VAN DE CIJFERS

2.4.1 Van iedere beoordeling die voor het schoolexamen meetelt stelt de leraar- examiner de kandidaat zo spoedig mogelijk in kennis. In het *examendossier* wordt het overzicht van deze beoordelingen en cijfers bijgehouden.

2.4.2 Zo kort mogelijk na elke schoolexamenperiode zijn de tot dan toe behaalde resultaten via magister beschikbaar voor de kandidaten en hun ouders.

2.4.3 Na schoolexamen periode 3 in het eindexamenjaar worden de behaalde resultaten evenals de eindcijfers van het schoolexamen schriftelijk medegedeeld.

2.4.4 Als een kandidaat meerderjarig is en schriftelijk bezwaar maakt bij de secretaris van de examencommissie tegen rapportage van cijfers aan de ouders, blijft deze achterwege en is de schriftelijke mededeling van schoolexamencijfers alleen voor de kandidaat bestemd.

2.4.5 In het geval een kandidaat van mening is dat een eindcijfer schoolexamen niet juist is berekend, dient hij na het in ontvangst nemen van de laatste schriftelijk mededeling van de schoolexamencijfers onverwijld contact op te nemen met de secretaris van het eindexamen.

2.4.6 In beginsel geldt met betrekking van het centraal examen het volgende:

nadat de secretaris van de examencommissie de uitslag van het examen van het eerste tijdvak heeft bepaald, ontvangen de kandidaten een voorlopige cijferlijst waarop de voor het schoolexamen en voor het centraal examen van het eerste tijdvak behaalde cijfers zijn vermeld, benevens voor elk vak het op een geheel cijfer afgeronde eindcijfer. Na het centrale examen van het tweede tijdvak ontvangt iedere kandidaat een definitieve cijferlijst die kan verschillen van de voorlopige cijferlijst doordat voor één vak een bij de herkansing behaald hoger cijfer voor het centraal examen is ingevuld en mogelijk een hoger eindcijfer.

2.5 DE KLEINE EXAMENCOMMISSIE

2.5.1 Kandidaten en hun ouders kunnen, als zij zich niet kunnen verenigen met de gang van zaken bij het schoolexamen of met een gegeven beoordeling, hun bezwaren kenbaar maken aan de Kleine Examencommissie.

2.5.2 Deze bezwaren dienen *schriftelijk* te worden medegedeeld aan de voorzitter van de commissie en wel binnen vijf dagen, nadat het voorval dat bezwaren oproept of de mededeling van de als onjuist gevoelde beoordeling heeft plaats gevonden.

2.5.3 Ook kan een kandidaat of kunnen zijn ouders de commissie verzoeken hem een *herkansing* toe te staan als hij door bijzondere omstandigheden die hem in redelijkheid niet verweten kunnen worden, een prestatie heeft geleverd, die geacht wordt beneden zijn kunnen te zijn. Van zulke omstandigheden (bijv. een dramatische gebeurtenis in de directe kring van de kandidaat) geeft de kandidaat of geven zijn ouders *schriftelijk* kennis aan de voorzitter van de commissie en wel binnen vijf dagen nadat het mogelijk onder die omstandigheden afgelegde tentamen heeft plaats gevonden. Men wacht hierbij dus niet de beoordeling van het tentamen af.

2.5.4 De commissie bestaat uit twee vaste personen, te weten:

- a) de voorzitter: de rector, Mark Soree

- b) de secretaris van het eindexamen: Rosemarie Buss
- c) twee leraren- examinatoren.

Deze twee collega's kunnen op voorhand benoemd zijn of op het moment dat de commissie een zaak te behandelen krijgt door de voorzitter van deze commissie en de secretaris van de Examencommissie benoemd worden. Als een commissielid partij is in een geschil, maakt hij tijdelijk geen deel uit van de commissie.

2.5.5 De commissie onderzoekt de voorgelegde zaak en neemt vervolgens een besluit.

2.5.6 Als de commissie de kandidaat toestaat een tentamen opnieuw af te leggen, kan de kandidaat besluiten van deze mogelijkheid geen gebruik te maken. Wanneer de kandidaat wel het bedoelde tentamen opnieuw aflegt, dan telt het hoogste van de twee behaalde cijfers.

2.6 HERKANSING EN HEREXAMEN IN HET KADER VAN HET SCHOOLEXAMEN

Herkansing

2.6.1 Na schoolexamenweek SE2 en SE3 mag er in de negende klas *maximaal één onderdeel herkanst* worden, zo ook na SE1, SE2 en SE3 in de tiende. Alleen de toetsen die als herkansbaar te boek staan in het programma van toetsing en afsluiting kunnen herkanst worden. Het cijfer dat voor de herkansing wordt gehaald telt alleen, als het hoger is dan het eerst behaalde cijfer.

2.6.2 Een inhaaltoets mag niet worden herkanst en een gemiste herkansing mag niet worden ingehaald.

2.6.3 De leraar- examiner beslist in overleg met de secretaris van de examencommissie of een toets met het cijfer 1 als gevolg van een maatregel genomen n.a.v. onregelmatigheden bij het examen mag worden herkanst.

2.6.4 De bovenstaande herkansingsmogelijkheid betreft niet de praktische opdrachten, deze zijn niet herkansbaar.

Herexamen

2.6.6 De herexamenregeling geldt voor de vakken waarvan het eindexamen *alleen uit een schoolexamen bestaat*.

2.6.7 Een kandidaat die geplaatst is in de eindexamenklas mag voor maximaal één vak waarvan het eindexamen in de voorexamenklas wordt afgerond én waarvoor hij een eindcijfer lager dan 6 heeft behaald, in de examenklas herexamen afleggen. Dit herexamen kan meerdere toetsen en praktische opdrachten omvatten. De vorm en de inhoud worden door de leraar- examiner bepaald.

2.6.8 Voor de vakken die in de examenklas afgesloten worden geldt dat de kandidaat na afronding van het schoolexamen herexamen mag afleggen in één vak waarvoor hij een cijfer lager dan 6 behaald heeft. Dit herexamen omvat één toets. Deze toets kan ook voor een deel uit een praktische opdracht bestaan. De vorm en de inhoud worden bepaald door de leraar- examiner.

Herexamen - vervolg

2.6.9 Het cijfer behaald voor het herexamen telt alleen als het hoger is dan het eerder behaalde (deel)cijfer voor dat (onderdeel van het) vak.

2.6.10 De vakken met alleen een schoolexamen die in de voorexamenklas afgerond worden zijn de volgende: I.o. en maatschappijleer.

2.7 HERKANSING IN HET KADER VAN HET CENTRAAL EINDEXAMEN

2.7.1 Iedere kandidaat mag tijdens het tweede tijdvak van het centraal eindexamen in één vak opnieuw het centraal eindexamen afleggen. Het cijfer voor het in tweede instantie afgelegde examen telt alleen als het hoger is dan het cijfer dat in eerste instantie werd behaald.

2.7.2 Zodra de uitslag van het centraal examen is vastgesteld deelt de secretaris van de Examencommissie de uitslag met de eindcijfers mede aan de kandidaat. Tegelijkertijd wordt de kandidaat gewezen op de mogelijkheid van herkansing.

2.7.3 Op een door de rector vast te stellen dag en tijdstip moet een schriftelijk verzoek bij de secretaris van de Examencommissie gedaan zijn.

2.7.4 Door het verzoek tot herkansing wordt de uitslag een voorlopige. Indien de kandidaat het verzoek niet op vastgestelde dag en tijdstip heeft gedaan wordt de uitslag, zoals die op de cijferlijst staat vermeld, definitief.

2.8 AFWEZIGHEID KANDIDATEN

2.8.1 Indien een kandidaat om een geldige reden, dit ter beoordeling van de rector, verhinderd is bij een of meer toetsen van het schoolexamen of bij een onderdeel van het centraal eindexamen, wordt hij in de gelegenheid gesteld de toetsen in te halen.

2.8.2 De kandidaat of één van zijn ouders dient de afwezigheid vooraf gemeld te hebben aan de rector of aan de secretaris van de Examencommissie onder opgaaf van redenen.

2.8.3 De rector behoudt zich het recht voor een controlerend arts een onderzoek te laten doen, indien ziekte als reden van voor afwezigheid wordt opgegeven. Afwezigheid zonder geldige reden kan aangemerkt worden als een onregelmatigheid zoals bedoeld in paragraaf 2.9.

2.8.4 Onderdelen van het schoolexamen kunnen ingehaald worden op de daarvoor vastgestelde inhaal- en herkansingsdagen (zie artikel 2.6.1). Een ingehaald onderdeel kan niet herkanst worden.

2.8.5 Met betrekking tot inhalen van onderdelen van het centraal examen geldt het volgende: maximaal een toets van het centraal eindexamen kan in het tweede tijdvak worden ingehaald. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak eveneens verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn eindexamen te voltooien.

2.8.6 De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de secretaris van het eindexamen aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie. In dat geval deelt de secretaris van het eindexamen aan de commissie mede welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het centraal examen heeft gehaald, alsmede, wanneer dat zich voordoet:

- dat ten behoeve van de gehandicapte kandidaat op grond van artikel 55, eerste lid van het Eindexamenbesluit vwo- havo- mavo- vbo toestemming is verleend dat hij het centraal examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan zijn mogelijkheden.

- dat ten behoeve van de kandidaat op grond van artikel 55, derde lid, toestemming is verleend dat met betrekking tot het vak Nederlandse taal en letterkunde dan wel tot het vak Nederlandse taal of tot enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is dat hij het centraal examen aflegt op een wijze die afwijkt van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Eindexamenbesluit vwo- havo- mavo- vbo.

2.8.7 Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatsexamencommissie het resultaat mede aan de secretaris van het eindexamen.

2.9 MAATREGELEN BIJ ONREGELMATIGHEDEN

2.9.1 Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan een onregelmatigheid schuldig heeft gemaakt, kan de rector maatregelen nemen. Het te laat inleveren van werkstukken of praktische opdrachten, het zonder een geldige reden afwezig zijn bij een van tevoren aangekondigde schriftelijke of mondelinge toets of het zich onttrekken aan een onderdeel van het eindexamen, kan gezien worden als een onregelmatigheid. De maatregelen bedoeld in het eerste lid van artikel 5 van het Eindexamenbesluit vwo- havo- vmbo die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, kunnen volgens het tweede lid van het genoemde artikel 5 zijn:

- het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
- het ontzeggen van de deelname aan een of meer zittingen van het schoolexamen of het centraal examen;
- het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
- het bepalen dat het diploma of de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in een door de rector aan te wijzen onderdelen.

Tevens kan de rector maatregelen nemen van minder vergaande aard.

2.9.2 Indien het hernieuwd examen genoemd in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het centraal examen, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie.

2.9.3 Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid van artikel 5 van het Eindexamenbesluit wordt genomen, hoort de rector de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan.

2.9.4 De rector deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op de mogelijkheid in beroep te gaan tegen deze beslissing. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is.

2.9.5 De kandidaat kan tegen een beslissing van de rector in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school ingesteld Commissie van Beroep. Het beroep dient binnen drie dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de Commissie van Beroep te worden ingesteld.

2.9.6 De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep tenzij zij de termijn verlengt. Van het besluit van de verlenging van de termijn, die ten hoogste twee weken mag bedragen, brengt de commissie de kandidaat op de hoogte onder opgave van redenen. De commissie stelt bij haar beslissing zonedig vast op welke wijze de kandidaat als nog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid van artikel 5 van het Eindexamenbesluit.

2.9.7 De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, de rector, de inspectie en indien de kandidaat minderjarig is aan de ouders, voogden of verzorgers.

2.10 TOEZICHT OP DE AFNAME VAN HET EXAMEN

2.10.1 De leraren-examinatoren zorgen voor het toezicht op de afname van het schoolexamen en het centraal schriftelijk. De secretaris van de Examencommissie maakt een rooster van toezicht bij de afname van de onderdelen van het schoolexamen in het examenjaar, van de luistertoetsen moderne vreemde talen in het examenjaar en van het centraal examen. Hij zorgt ervoor dat bij de afname van de mondelinge tentamens van het schoolexamen in het examenjaar de examinerator wordt geassisteerd door een bijzitter die een verslag maakt van elk tentamen dat hij bijwoont of hij zorgt ervoor dat de mondelinge tentamens op tape opgenomen worden.

2.10.2 Voor het toezicht op de afname van het centraal examen geldt dat er steeds minstens twee toezichthouders zijn in elk examenlokaal en dat er tevens minstens één toezichthouder is per 30 kandidaten.

2.10.3 Bij de afname van de schriftelijke onderdelen van het schoolexamen waarvoor de secretaris van de Examencommissie een rooster van toezicht maakt, en bij de afname van het schriftelijk examen geldt, dat elke kandidaat steeds dient te gaan zitten op de plaats die hem toegewezen wordt.

2.11 HET CENTRAAL EINDEXAMEN

2.11.1 De *secretaris van het eindexamen* zorgt ervoor dat de opgaven van het centraal eindexamen geheim blijven tot de aanvang van de toets, waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.

2.11.2 Tijdens een toets van het centraal eindexamen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook aangaande de opgaven gedaan.

2.11.3 Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces verbaal op. Zij leveren dit in bij de *secretaris van het eindexamen*, samen met het gemaakte examenwerk.

2.11.4 Een kandidaat die te laat komt mag tot uiterlijk een half uur na aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten.

2.11.5 De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.

2.11.6 Bij ministeriële regeling kan ten aanzien van één of meer zittingen worden bepaald dat de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken, inleveren bij een van degenen die toezicht houden. Bij die regeling wordt bepaald wanneer opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in de eerste volzin, aan de kandidaten worden teruggegeven.

2.11.7 De examinator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast e. e. a. conform de vigerende beoordelingsnormen. Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan stellen zij de score vast op het rekenkundig gemiddelde van de twee scores, in voorkomend geval afgerond op het naast hogere gehele getal.

2.11.8 De *secretaris van het eindexamen* stelt het cijfer voor het centraal examen vast op grond van de in het vorige lid bedoelde score en met inachtneming van artikel 39, eerste lid, onderdeel g van het Eindexamenbesluit vwo- havo- vmbo.

2.12 UITREIKING VAN DIPLOMA EN CIJFERLIJST

2.12.1 De *secretaris van het eindexamen* reikt elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit waarop zijn vermeld: de sector en de vakken, de cijfers voor het schoolexamen, de cijfers voor het centraal eindexamen, de eindcijfers voor de examenvakken, de beoordeling van de vakken ckv en l.o., beoordeling maatschappelijke stage en het sectorwerkstuk, alsmede de uitslag van het eindexamen en een kopie van deze cijferlijst, voorzien van het schoolstempel.

2.12.2 De *secretaris van het eindexamen* reikt aan elke voor het examen geslaagde kandidaat een diploma uit. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.

2.12.3 Indien de kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in die vakken die samen een eindexamen vormen, worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.

2.12.4 De rector en de afdelingsleider tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

2.13 SLOTBEPALINGEN

2.13.1 De kandidaten ontvangen een exemplaar van deze regeling.

2.13.2 In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist de voorzitter c.q. de *secretaris van het eindexamen*. Als iemand van deze regeling wil afwijken, dient hij zich tot de examencommissie te wenden.

Commissie van Beroep der Examens, reglement

Reglement voor de Commissie van Beroep welke is ingesteld op grond van het eindexamenbesluit voor het Voortgezet Onderwijs.

Artikel 1. Algemene bepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

a. Bestuurder	De bestuurder van de Stichting voor Voortgezet Vrijeschoolonderwijs Noord-Holland te Amsterdam
b. Stichting	De Stichting voor Voortgezet Vrijeschoolonderwijs Noord-Holland te Amsterdam, met vestigingen in Amsterdam, Bergen en Haarlem
c. Centraal Examen	het landelijke examen dat wordt afgenomen volgens door de overheid vastgestelde toetsen en normen
d. Commissie	de Commissie van Beroep als bedoeld in het eindexamenbesluit
e. Eindexamenbesluit	de vigerende versie van het eindexamenbesluit
f. Examencommissie	de examencommissie van de school
g. Examinator	degene die de kandidaat het examen afneemt
h. Kandidaat	de kandidaat die tegen een beslissing van de rector/directeur in beroep gaat bij de Commissie van Beroep
i. Vestiging	een vestiging van de Stichting
j. Vestigingsmedezeggenschapsraad	de op grond van het MR-reglement van de Stichting aan de vestiging verbonden raad
k. Medezeggenschapsraad	de op grond van de Wet Medezeggenschap Scholen aan de school verbonden raad
l. Rector	de vestigingsleider
m. Schoolexamen	het examen dat wordt afgenomen volgens het vigerende Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)
n. Voorzitter	de voorzitter van de Commissie van Beroep

REGLEMENT

Artikel 2. Bevoegdheden

1. Een kandidaat - of, indien het een minderjarige kandidaat betreft: zijn/haar wettelijke vertegenwoordiger(s) - die een officiële klacht heeft ingediend, kan in beroep gaan tegen de beslissing van de rector inzake die klacht bij de Commissie van Beroep.
2. De Commissie van Beroep onderzoekt of de beslissing van de rector/directeur conform de geldende regelgeving is genomen.
3. Indien de Commissie van oordeel is dat de beslissing niet volgens de geldende regelgeving is genomen, verwijst zij de klacht beargumenteerd terug naar de rector.
4. Indien de Commissie van oordeel is dat de beslissing volgens de geldende regelgeving is genomen, neemt de Commissie het beroep in behandeling.

Artikel 3. Samenstelling Commissie

1. De Commissie bestaat uit 3 leden en 6 plaatsvervangende leden.
2. De leden en de plaatsvervangende leden worden als volgt aangewezen:
  - de Bestuurder of, indien deze om gewichtige redenen is verhinderd, een door hem aan te wijzen rector van een vestiging waarop de klacht niet is betrokken
  - uit de oudergeledingen van de drie vestigingsmedezeggenschapsraden: 1 lid en 2 plaatsvervangende leden
  - uit de personeelsgeledingen van de drie vestigingsmedezeggenschapsraden: 1 lid en 2 plaatsvervangende leden.
3. Niet tot lid of plaatsvervangend lid van de Commissie kunnen worden aangewezen de leden van de examencommissie, dan wel de rector en de examinatoren van de betrokken vestiging.
4. De Commissie wijst uit haar midden een voorzitter en een secretaris aan.
5. De Commissie kan zich laten ondersteunen door een (rechtskundig) adviseur.
6. De leden van de Commissie worden voor een periode van 3 jaar benoemd en treden dan af.

Artikel 4. Wraking en verschoning

1. De leden van de Commissie kunnen worden gewraakt:
  - a. indien ze aan de kandidaat dan wel aan degene(n) tegen wiens beslissing het beroep zich richt in bloed- of aanverwantschap staan tot en met de vierde graad
  - b. in andere gevallen, waarin daarvoor ernstige redenen bestaan.
2. In gevallen als bedoeld in het voorgaande lid kunnen leden van de Commissie zich verschonen,
3. Over wraking of verschoning wordt zo spoedig mogelijk door de overige leden van de Commissie beslist.
4. Bij wraking of verschoning treedt het plaatsvervangend lid op.

Artikel 5. Beroepschrift

1. Het beroep wordt binnen 3 werkdagen nadat de beslissing van de rector inzake de ingediende klacht schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de Commissie ingesteld.
2. Indien de Commissie op grond van artikel 2.4 tot de conclusie komt dat het beroep in behandeling kan worden genomen, stelt zij de betrokkenen daarvan schriftelijk in kennis.

Artikel 6. Zitting

1. De zitting vindt plaats zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen 7 dagen na ontvangst van het beroepsschrift.
2. De voorzitter bepaalt de plaats, de dag en het uur van de zitting.
3. De zitting is niet openbaar tenzij de Commissie, al dan niet op verzoek, anders beslist.

Artikel 7. Onderzoek

1. De Commissie kan al dan niet op verzoek getuigen of deskundigen horen.

2. Alvorens tot een uitspraak te komen, hoort de Commissie in ieder geval:

- De rector
- De kandidaat, c.q. zijn/haar wettelijke vertegenwoordig(st)er
- De betrokken examinator

3. De Commissie betreft in haar onderzoek de, na het verweer als bedoeld in het Examenbesluit, aan de kandidaat toegezonden mededeling en zo mogelijk het van dat verweer opgemaakte proces verbaal.

Artikel 8. Besluitvorming

1. Besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen, voor zover mogelijk in een voltallige vergadering.

Artikel 9. Uitspraak

1. De Commissie kan het bij haar ingestelde beroep:

- niet-ontvankelijk verklaren
- ongegrond verklaren
- gegrond verklaren

2. In haar schriftelijke uitspraak motiveert de Commissie haar beslissing en stelt zo nodig vast op welke wijze haar uitspraak uitgevoerd dient te worden.

3. De Commissie deelt haar beslissing onverwijld mee aan de kandidaat en aan degene(n) tegen wiens beslissing het beroep zich richt, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk.

4. De schriftelijke bekendmaking van de uitspraak vindt in ieder geval plaats binnen 10 werkdagen na ontvangst van het beroepsschrift. De Commissie kan met redenen omkleed besluiten, deze termijn met ten hoogste 10 werkdagen te verlengen.

5. Een rechtsgeldige uitspraak van de Commissie is voor alle partijen bindend.

Artikel 10. Wijziging en aanvulling reglement

1. Het reglement kan met inachtneming van de bepalingen van het betrokken Examenbesluit door het bevoegd gezag worden gewijzigd en aangevuld.

2. Onverminderd het bepaalde in het medezeggenschapsreglement, legt het bevoegd gezag een voorstel tot wijziging en/of aanvulling van het reglement voor advies voor aan de Commissie.

BIJLAGE:

Toelichting op het reglement

Artikel 3 lid 2: bij de samenstelling van de commissie is het de bedoeling, dat vanuit alle vestigingen twee leden van de VMR zich beschikbaar houden voor de commissie: een ouderlid en een personeelslid. Bij een beroepszaak worden altijd commissieleden opgeroepen van een vestiging waarop de beroepszaak geen betrekking heeft.

Artikel 7, lid 3: met ‘Mededeling’ wordt bedoeld: de uitspraak van de rector.

Handelwijze in geval van klachten en toelichting.

1. Indien een leerling van de stichting meent dat hem of haar onrecht is aangedaan, wendt hij of zij zich in eerste instantie tot de examensecretaris, of als deze betrokken is, bij de teamleider. Onder teamleider wordt per vestiging iets anders verstaan: afdelingsleider, coördinator.
2. Als blijkt dat de teamleider geen bevredigende oplossing weet te bewerkstelligen, kan de leerling een officiële, schriftelijke klacht indienen bij de rector van de vestiging.
3. De rector doet zo spoedig mogelijk een uitspraak en deelt die aan de klager mee.
4. Indien naar oordeel van de klager de beslissing van de rector onbevredigend is, kan de klager binnen drie dagen na deze uitspraak in beroep gaan bij de Commissie van Beroep.
5. De Commissie van Beroep handelt volgens de daarvoor bestaande reglementen.
6. De uitspraak van de Commissie van Beroep is bindend.

Procedure:

1. Een brief waarin een klacht is verwoord, dient voor behandeling altijd terecht te komen bij de betrokken rector.

Alleen de rector (of bij afwezigheid zijn/haar plaatsvervanger) is bevoegd een uitspraak over de klacht te doen.

2. Als na behandeling van een klacht de klager besluit in beroep te gaan, dan dient de brief waarin het beroep wordt aangetekend altijd terecht te komen bij de voorzitter van de Commissie van Beroep.

Alleen de Commissie van Beroep is bevoegd een uitspraak over een beroepszaak te doen.

Nota Bene:

Dit reglement is uitsluitend bedoeld voor beroepszaken tegen een uitspraak van de rector met betrekking tot een klacht over het examen. Het is voorgekomen dat de klager niet de juiste procedure volgt, b.v. door beroep aan te tekenen terwijl er geen klacht is. In dergelijke gevallen neemt de voorzitter van de Commissie van Beroep contact op met de betrokken rector, die de zaak in overleg met de klager afhandelt volgens de geldende regels.